

ŞANTIERUL ARHEOLOGIC PREUȚEŞTI "CETATE", JUD. SUCEAVA

de DRAGOMIR POPOVICI
și NICOLAE URSULESCU

În campania anului 1980 au continuat cercetările arheologice din punctul "Cetate" de pe teritoriul satului Preuțești, com. Preuțești, jud. Suceava.

Colectivul șantierului și-a propus pentru această campanie, drept prim obiectiv, completarea datelor legate de elementele de fortificare de pe latura sudică a promontoriului, mai precis, cercetarea zonei de acces spre cetate, a șanțului și valului de apărare observat aici, precum și corelarea cu eventualele complexe de habitație de pe platoul dintre acestea și fortificația propriu-zisă.

În campania precedentă (1979), amintim că se trasase o secțiune, S IV, pe centrul laturii de acces și care constituia în același timp un tronson al axului longitudinal al întregului promontoriu. Alte secțiuni, S V, S VI, trasate la E și V de S IV, certificaseră existența unui șanț și a unui val de pământ puternic aplatișat¹. Reiese clar deci, în condițiile în care pe traseul S IV nu apăreau nici șanțul și nici valul de apărare adiacent, că în această situație aveam de a face cu o întrerpere² a elementelor de fortificare în acest punct, practicată intenționat, tocmai cu scopul de a permite accesul spre interiorul platoului, spre fortificație. Rămășnea de lămurit în cursul acestei campanii modul în care fusese realizată această întrerpere și eventual surprinderea unor elemente de detaliu.

Pentru aceasta s-a trasat S VII la distanța de 0,30 m est de S IV/ 1979, cu dimensiunile de 15 x 3 m. La 0,30 m est de S VII s-a trasat S VIII, cu dimensiunile de 11 x 3 m, astfel încât, în cele din urmă, să dezvelim complet zona centrală a jumătății estice a elementelor defensive de pe latura de sud.

În urma cercetărilor s-a constatat că șanțul de apărare se conține la 0,20 m adâncime sub un strat de pământ de culoare neagră. El a fost surprins pe traseul S VII, la 1,20 m de profilul de est și la 4,68 m de capătul de sud al aceleiași secțiuni. Spre est, șanțul de apărare se largea, ajungând pînă la lățimea maximă de 1,80 m și o adâncime de pînă la 2,10 m.

În timp ce capătul său estic nu a putut fi surprins datorită amplasării în acest loc a unei borne topografice, începutul său în centrul zonei de acces a putut să observat foarte clar. În plan avea forma literei V cu vîrful rotunjît, formă pe care o păstra și în profilul de E al SVII. Treptat, apoi s-a putut observa că șanțul apărea sub forma literei U.

Valul de pămînt, puternic aplatizat, era amplasat imediat în față și de apărare, pe latura de nord a acestuia³. La partea sa superioară, ca și în pămîntul de umplutură din șanț au apărut foarte puține bucați de chirpici, în general de mici dimensiuni și cenușă. Cîteva fragmente ceramice cucuteniene, foarte puternic corodate, au apărut pe traseul S VIII, în pămîntul de la baza valului.

Pe traseul S VII și S VIII s-au putut observa cîteva urme de bârne carbonizate, cu diametre variind între 4-8 cm, care ne-ar putea indica prezența unei palisade ușoare. Foarte probabil că unele dintre acestea (observate pe traseul S VII) să fi fost legate și de existența unei structuri de lemn menită să interzică accesul spre interiorul platoului.

Traseul șanțului și al valului adjacente a mai fost cercetat pe latura de est prin secțiunile S X (9 x 1 m) și S XII (11 x 1 m), situațiile înregistrate aici fiind identice cu cele observate în timpul campaniei precedente⁴.

Al doilea obiectiv al acestei campanii l-a constituit continuarea cercetării suprafeței cuprinse între fortificație și elementele defensive de pe latura de sud.

Pentru aceasta S IV/1979 a fost prelungită cu un segment de 14 m lungime. Au mai fost trasate S IX (12 x 1 m) și S XI (16 x 1 m), la vest și respectiv est de S IV, perpendicular pe aceasta de la urmă. În nici una din aceste secțiuni nu a fost surprins vreun complex de locuire. În cazul S XI, spre limita sa estică, au fost recoltate cîteva fragmente ceramice cucuteniene extrem de corodate. Această situație ne permite afirmația că zona din fața fortificației propriu-zise nu a fost locuită nici în perioada de construire și folosire a sa și nici în timpul locuirilor ulterioare.

Ultimul obiectiv al acestei campanii l-a constituit terminarea cercetării locuinței cucuteniene surprinsă pe traseul S II și al Cas. II⁵, în zona valului estic al fortificației.

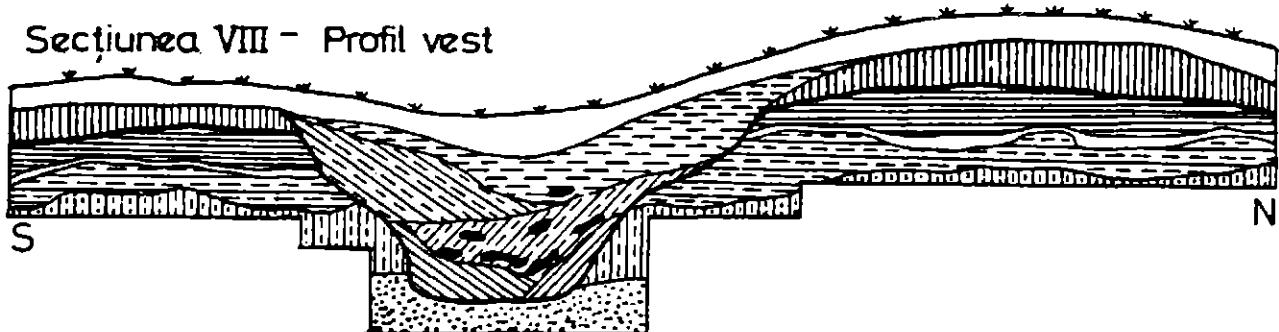
S-a observat că locuința prezenta două faze de refacere, foarte apropiate în timp una de cealaltă. Inventarul său era constituit în special din ceramică de bună calitate, arsă la rogu-cărămiziu, cu nisip cu granulație fină în compoziție, pictată tricrom.

Deosebit de interesant este și faptul că în zona sa centrală, sub vatră, s-a observat prezența unor boabe de grâu carbonizate, fiind probabil ca aici să avem de a face cu un rit de fundație.

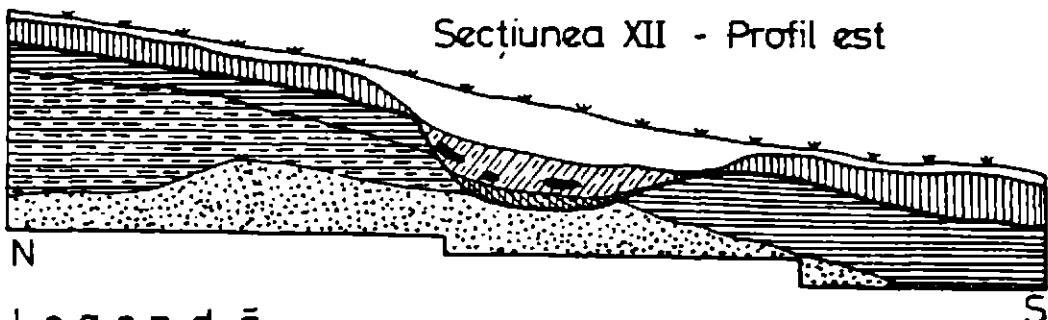
În colțul de sud-vest al locuinței, sub nivelul acesteia, s-a surprins și o groapă cu resturi (fragmente ceramice pictate tricrom pe fond brun, oase, plăci de chirpici provenind de la pereții unei locuințe, ca și de la platformă). Printre obiectele descoperite în ea, deosebită apare o cupă din lut, amestecat cu multă pleavă, azufrilită cu partea concavă în jos și care pare să provină de la partea superioară a unui idol de lut, de genul celor descoperiți la Trușești sau la Mărgineni-Cetățuie. Această descoperire ridică la trei numărul pieselor de

PREUȚEȘTI - CETATE 1980

Secțiunea VIII - Profil vest

Secțiunea XII - Profil est

L e g e n d ā

Fig.1.- 1 - strat vegetal; 2 - pămînt maroniu-roșcat, argilos, amestecat cu nisip; 3 - strat maroniu-argilos; 4 - argilă verzui-negricioasă; 5 - strat nisipos-gălbui; 6 - argilă; 7 - nisip; 8,9 - depunere în șanț (din timpul folosirii); 10 - depunere din timpul distrugerii; 11,12 - depunere cu cenușă; 13 - depunere pe fundul șanțului (din timpul folosirii); 14 - depunere negricioasă ulterioară.

acest gen descoperite în Moldova și, ceea ce este mai important, toate, databile în faza A a culturii Cucuteni.

Așind în vedere rezultatele cercetărilor arheologice din acest punct se impune continuarea lor, astă pentru definitivarea tuturor aspectelor legate de sistemul de construcție al fortificației hallstattiene de aici, cît și pentru surprinderea altor complexe de locuire cucuteniană.

N O T E

- 1 Vezi D. Popovici și N. Ursulescu, Santierul arheologic Preuțesti-Cetate, jud. Suceava, 1979. Raport preliminar, în Cercetări arheologice, IV, București, 1981, p. 59 și urm.
- 2 Ibidem, p. 59.
- 3 Ibidem, p. 55.
- 4 Ibidem, p. 56.
- 5 Ibidem.

LE CHANTIER ARCHEOLOGIQUE DE PREUȚESTI-CETATE, DÉP. DE SUCEAVA

Résumé

Pendant la campagne de 1980 les investigations archéologiques faites au point nommé "Cetate" sur le territoire du village de Preuțesti (commune de Preuțesti, dép. de Suceava) ont eu en vue spécialement les éléments de fortification placés du côté sud du plateau, éléments surpris et partiellement investigués pendant la précédente campagne. On a observé ainsi que le fossé et le vallum de défense ici existants étaient interrompus dans la zone centrale probablement à cause d'une entrée, nécessaire pour pouvoir permettre l'accès vers la fortification proprement-dite.

En même temps on a investigué la zone comprise entre le côté sud de la forteresse et le fossé qui barrait l'accès vers celle-ci, mais sans trouver des traces d'habitat, ce qui nous a permis de conclure que l'espace respectif n'a pas été habité.

On a fini aussi l'investigation de l'habitation de type Cucuteni surprise sur le tracé de la section S II et dans la cassette no. II. Nous avons remarqué les traces d'un rituel de fondation et aussi un fragment d'idole en terre glaise similaire à ceux découverts à Trușești et à Mărgineni-Cetățuie.

LÉGENDE DE LA FIGURE

Fig.1.- 1 - couche végétale; 2 - terre brune-brique, argileuse, mêlée de sable; 3 - couche brune argileuse; 4 - argile verte-noirâtre; 5 - couche sablonneuse jaunâtre; 6 - argile; 7 - sable; 8,9 - dépôts dans le fossé (du temps de l'emploi); 10 - dépôt du temps de la destruction; 11,12 - dépôt de cendres; 13 - dépôt au fond du fossé (du temps de l'emploi); 14 - dépôt noirâtre ultérieur.